

Alle kouluikäisten lasten tarttuvia tauteja

Tauti	Itämisaika	Oireet	Hoito	Ennaltaehkäisy	Poissaolo
Entero-rokko (Suu- ja sorkka-tauti)	4-6 vrk	Posken, kielen ja ikenien limakalvolle ilmaantuu punoittavia alueita, joiden keskustassa aluksi rakkula sitten haavauma. N. 2 vrk:n kuluttua ilmestyy rakkuloita muuallekin kehoon erityisesti kämmeniin, jalkapohjiin ja pakaroihin. Voi liittyä kuumeetta, ripulia ja hengitysoireita.	Oireen mukainen hoito. Tarvittaessa reseptillä saatavissa puuduttavaa Xylocain- liuosta suun huuhteluun ennen ruokailua.	Käsien pesu.	Tartuttavuus alkaa ennen oireita ja kestää pitkään. Oireettomat infektiot tavallisia, joten potilaan eristämistä ei ole hyötyä. Yleiskunnan mukaan päivähoitoon.
Hepatiitti-A	12-50 vrk	Ruokahaluttomuus, pahoinvointi, kuume, ihon keltaisuus. Lapsilla voi olla oireeton.	Paranee hoitamatta.	Maksullinen rokotus(Havrix, Twinrix) Hyvä käsi- ja elintarvikehygienia.	Yleiskunnan mukaan.
Hepatiitti-B	1-6 kk	Vatsavaivat, kuume, ihon keltaisuus Tarttuu veriteitse.		Maksullinen rokotus (Engerix, Twinrix) B-hepatiitti-virusta kantavien äitien lapset rokotetaan rokotusohjelman mukaisesti heti syntymän jälkeen.	
Hinku-yskä	7-21 vrk	Yskää, joka viikon kuluessa kehittyä puuskittaiseksi, jolloin hinkukohtauksia ja oksentelua 1-4 viikon ajan. Osittain rokotetuilla oireet voivat olla epämääräisiä.	Lääkärin määräämä hoito.	Rokotus alle 2-vuotiaille, rokotusohjelman mukaan: 4 PDT-rokotusta. Tehoste 6-vuotiaana.	5 vrk, antibiootti hoidon aloittamisesta (jos taudin toteamisvaiheessa yskää jatkunut yli 3 viikkoa ei eristämistarvetta).
Kihomato	Voi kestää tartunnasta oireiluun noin 2 kk	Vaihtelevia oireita, yleisin peräaukon kutina, erityisesti iltaisin nukkumaan mennessä.	Samanaikaisesti koko perheelle apteekista saatavalla lääkkeellä (pyrvin). Huolellinen käsien-, lelujen-, vuodevaatteiden- ja vaatteiden pesu	Käsien pesu. Kynsien leikkaus.	Kerro päivähoitossa kihomato tartunnasta.
Korva-tulehdus		Kuume, korvasärky, mahdollisesti vuotoa korvasta	Lääkärin määräämä hoito.	Tutin käytön vähentäminen ja tupakan savun välttäminen.	Yleisvoinnin mukaan.
Märkä-rupi	2-5 vrk	Paksu märkivä rupi kasvoissa, suun ympärillä ja sierainten reunoilla. Raapimisen seurauksena voi levitä muualle kehoon, varsinkin nenäontelosta pitkänkin ajan kuluttua.	Paikallishoitona esim. puhdistus Septidin-liuoksella ja rasvaus Bacibact voiteella. Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	Käsien pesu. Älä koskettele tulehtunutta ihoa.	Niin kauan kuin märkiviä rupia esiintyy(noin 2 vrk.).

Nuha-kuume	1-3 vrk	Kuumetta, joka voi kestää 5-7 vrk:ta, nuhaa, yskää, kurkkukipua, väsymystä.	Tavallinen flunssa on aina virus-peräinen ja paranee yleensä itsestään. Oireiden mukainen hoito.		Päivähoitoon yhden kuumeettoman vuorokauden jälkeen tai lapsen yleisvoinnin mukaan.
Ontelo-syylä		Muutamman mm. kokoiset iholta kohoavat, keskeltä hieman painuneet syylät Erityisesti taipeissa.	Parantuvat ajan myötä itsestään . Paikallisesti voi kokeilla rasvaista voidetta.		Ei estettä päivähoitoon.
Parvokko	6-28 vrk	Esiintyy yleensä 5-15-vuotiailla. Alkaa usein poskien punoituksena, jota seuraa vartalosta raajoihin leviävä verkkomainen ihottuma. Väsymys ja lievä lämpö .	Oireita lievittävä lääkitys. Odottavilla äideillä infektiota vaatii seurantaäitiysneuvolassa.		Päivähoitoon ja kouluun saa palata heti kun yleisvointi sen sallii.
Ripuli/Oksennustauti	Riippuu taudin aiheuttajasta	Ripuli, johon saattaa liittyä kuumetta, oksentelua ja ilmavaivoja.	Nesteen saanti taattava pieninä, usein nautittuina annoksina. Nestevajauksen korjaamiseen on myös ripulijuomaa apteekissa(Osmosal). Ruokavaliota ei tarvitse muuttaa. Tauti paranee yleensä itsestään. Taudin ollessa raju tai sen pitkittyessä käännyttävä lääkärin puoleen: erityisesti pienten lasten kohdalla.	Käsien pesu. Muistettava ruuan oikea käsittely ja säilytys.	Yksi kuumeeton vuorokausi tai lapsen yleisvoinnin mukaan.
Silmätulehdus		Silmien punoitus, rähiminen.	Tavallisesti oireet häviävät 3-5 vrk kuluttua. Silmien pesu vedellä, silmän ulkokulmasta sisäkulmaan.Tarvittaessa lääkärin määräämä hoito.	Käsien pesu.	1 vrk. Hoidon aloituksesta. Lapsen yleisvoinnin mukaan.
Tulirokko	1-5 vrk	Kuume, kurkkukipu, oksentelu, päänsärky, ihottuma, joka ilmestyy n.vuorokauden kuluttua. Mansikkakieli ja punoitus suun limakalvolla.	Nielunäyte, jonka perusteella lääkehoito(yleensä penisilliini) Oireiden mukaan myös muilta perheenjäseniltä nielunäyte.		1-2 vrk hoidon alusta, oireiset tarvittaessa pidempään.
Risatulehdus eli angiina	2-5 vrk	Kuume, kurkkukipu, päänsärky mahdollisesti oksentelu, joskus valkoiset pilkut kurkussa.	Nielunäyte, jonka mukaan lääkärin määräämä hoito.(yleensä penisilliini)		Lapsen yleiskunnon mukaan.

Täit	1-2 vrk Munasta aikuiseksi n. 2 viikkoa	Päänahan kutina ja ärsytys. Päätäi voi olla joskus oireeton. Täitä ja saivareita eli päätäin munia voi löytyä korvien takaa ja niskakuopasta.	Päätäi hoidetaan apteekista saatavalla aineella(ilman reseptiä)ohjeen mukaisesti. Jos muillakin perheenjäsenillä oireita, hoito yhtä aikaa kaikille. Mikäli hoito ei tehoa, lääkäriin. Pese ja tuuleta mahdolliset tartuntalähteet.	Omat päähineet. Epidemioiden aikana päätäitä saattaa esiintyä kenellä tahansa.	Hoidon ajaksi .
Vauva- rokko, kolmen päivän kuume	5-15 vrk	Äkillinen korkea kuume, jonka kesto n. 3-5 vrk. Kuume nousee ja laskee nopeasti. Kuumeen laskemisen jälkeen nousee punatäpläinen ihottuma. n. 0.5 - 2- vuotiailla lapsilla.	Oireiden mukainen hoito.		Päivähoitoon yhden kuumeettoman vrk:n jälkeen . Lapsen yleisvoinnin mukaan.
Vesirokko	10-21 vrk	Ennakoivia oireita ei ole. Rokon puhjettua eri vaiheessa olevia vesirakkuloita iholla, limakalvoilla ja hiuspohjassa, voimakasta kutinaa, voi olla myös kuumetta.	Oireiden mukaan, raapimista tulee välttää. Kutinaa voi lievittää esim. apteekista saatavalla Menthol spri- liuoksella	Rokote niille, joilta puuttuu immunivaste.	Kunnes rakkulat ovat kuivuneet.

Päiväys: 02.07.2003

Lähde: Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion lastenneuvoloiden terveydenhoitajat

Päivitys: Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion lastenneuvoloiden terveydenhoitajat